

KAAKON JOKITALKKARI – HANKE

Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry/Kymenlaakson kalatalouskeskus ry

- *Kaakkois-Suomen vesistöjen lohikalakantojen säilymiseen ja elvyttämiseen kohdistettu hanke -*

**HANKESUUNNITELMA JA RAHOITUSHAKEMUS VUOSIKSI
2014–2018**

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO HANKKEESEEN	5
2	HANKKEEN TOIMIALUE	5
3	HANKKEEN TOIMINTOJEN KUVAUKSET	6
3.1	Kartoitetaan ja tuotetaan tuoretta taustatietoa toiminta-alueen vesistöistä vesialueiden omistajille ja eri viranomais- ja yhteistyötahoille	6
3.2	Viedään vesistöjen kunnostusasioita eteenpäin laajalla alueella	6
3.3	Toteutetaan kunnostuksia käytännössä	6
3.4	Suoritetaan lohikalojen kotiutus- ja tuki-istutuksia mätirasioilla	7
3.5	Huolehditaan kunnostuksien ja istutusten asianmukaisen seurannan järjestämisestä	7
3.6	Haetaan vaelluskalojen liikkumisesta ja lisääntymisestä uutta tietoa	7
3.7	Edistetään eri tahojen huomiota kohdealueen vesistöjen vedenlaatua ja vesiluonnon monimuotoisuutta koskeviin keskeisiin kysymyksiin	7
3.8	Huolehditaan, että kalavesiä hoidetaan kestävän käytön periaatteiden mukaisesti	8
4	VESISTÖKOHTAISET TOIMENPITEET	8
4.1	Summa- Vehka- ja Virojoen kalastusalue	8
4.2	Valkealan kalastusalue	8
4.3	Kymijoen kalastusalue	9
4.4	Vuohijärven kalastusalue	9
4.5	Kaakonkulman kalastusalue	9
4.6	Rautjärven kalastusalue	9
4.7	Ruokolahden kalastusalue	10
4.8	Kuolimon kalastusalue	10
4.9	Suur-Saimaan kalastusalue	10
4.10	Kivijärven kalastusalue	10
5	VIKODEN 2014 KOHTEET	11
5.1	Kymenlaakso	11
5.2	Etelä-Karjala	12
5.3	Vuoden 2014 aikataulukus	12
6	PROJEKTIORGANISAATIO	14
7	RAHOITUS	14
7.1	Henkilöstö ja hallinto	14
7.2	Kunnostukset	14
7.3	Mäti-istutukset	14
7.4	Seurannan järjestäminen	15
7.5	Lohikaloihin liittyvät lisäselvitykset	15
7.6	Tiedotus ja raportointi	15
7.7	Yhteenvedo hankkeen kustannuksista sekä rahoitus-suunnitelma	15
8	HANKKEEN TAVOITTEIDEN SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN	17

*KUVAT**Kuva 1. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan toimialueen rajat.**Kuva 1. Jokitalkkari -hankkeen toimialue.**TAULUKOT**Taulukko 1. Työtehtävien jakautuminen vuodenaikojen mukaan.**Taulukko 2. Vuoden 2014 työaikataulu.**Taulukko 3. Arvio hankkeen rahoituksen jakautumisesta eri työtehtävien kesken.**Taulukko 4. Rahoitus-suunnitelma (luonnos) 2014*

HANKKEEN SISÄLTÖ

Julkaisija: Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson Kalatalouskeskus ry	
Valmistumisajankohta: Joulukuu 2014	
Tekijä(t): Etelä-Karjalan kalatalouskeskus ry/Manu Vihtonen	
Työn nimi: Kaakon jokitalkkari -hanke	
Hankkeen teema	
Kalavesien hoito ja vesistökuunnostus	
Julkaisupaikka ja – aika	Sivumäärä
Lappeenranta/Kouvola 2014	17
<p>ASIA: Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus ry ja Kymenlaakson Kalatalouskeskus ry hakevat yhdessä monivuotista rahoitusta KAAKON JOKITALKKARI – hankkeelle</p> <p>Etelä-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa on lukuisia joki- ja pienvesiä, jotka kuitenkin ihmistoiminnan vaikutuksista ovat olleet voimakkaan kuormituksen, maankäytön ja muokkauksen ja patoamisen kohteena ja tätä kautta myös kärsijänä. Ihmisten arvot, ymmärrys ja ympäristötietous ovat koko valtakunnan mittakaavassa viimeaikoina kasvaneet huomattavasti. Myös luonnon, ympäristön ja virkistyskäyttöarvojen puolesta nykyisin kannetaan enemmän vastuuta kansalaisten tasolla, joka näkyy eripuolilla aktiivisuutena ja kannanottoina. Tästä todisteena on alueelle syntynyt jo lukuisia vesistöjen kunnostushankkeita, joiden vahvuus lähtee laajasta sidosryhmästä ja paikallisesta väestöstä.</p> <p>Vesistöjen kunnostus ja koko valuma-alueen huomioiminen kokonaisvaltaisesti on tärkeää. Usein vesistöjen kuormitukseen, käyttöön ja hoitoon lukeutuu monia toimijoita ja intressejä. Siksi on tärkeää, että useat tahot suhtautuisivat myönteisesti ja osallistuisivat yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Tosiasia on kuitenkin se, että ns. pitkässä juoksussa kaikki tulevat hyötymään tästä, vaikka alussa panostaminen johonkin työhön tuntuu ehkä aluksi etäiseltä. Luonnon ja ympäristön kanssa toimiessa tulokset näkyvät viiveellä ja usein vuosienkin päästä, mutta tuloksia on odotettavissa päämäärätietoisella ja johdonmukaisella toimintatavalla ja vain käytännön toimilla ja teoilla.</p> <p>Kaakon jokitalkkari – hankkeen keskeinen sisältö:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kartoitetaan ja tuotetaan tuoretta taustatietoa toiminta-alueen vesistöistä vesialueiden omistajille ja eri viranomais- ja yhteistyötahoille ✓ Viedään vesistöjen kunnostusasioita eteenpäin laajalla alueella ✓ Toteutetaan kunnostuksia käytännössä ✓ Suoritetaan lohikalojen kotiutus- ja tuki-istutuksia mätirasioilla ✓ Huolehditaan kunnostuksien ja istutusten asianmukaisen seurannan järjestämisestä ✓ Haetaan vaelluskalojen liikkumisesta ja lisääntymisestä uutta tietoa ✓ Edistetään eri tahojen huomiota kohdealueen vesistöjen vedenlaatua ja vesiluonnon monimuotoisuutta koskeviin keskeisiin kysymyksiin ✓ Huolehditaan, että kalavesiä hoidetaan kestävästä käytön periaatteiden mukaisesti 	

1 JOHDANTO HANKKEESEEN

Hankkeessa tavoitteena on mm. elvyttää, säilyttää ja palauttaa aikojen saatossa heikentyneitä lohikalakantoja Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson vesistöissä. Hankealueella toimii kaksi kalatalouskeskusta, joiden toiminta-alueella toimii lukuisia järjestäytyneitä kalastusalueita ja aktiivisia osakaskuntia. Alueella on vankkaa osaamista ja tausta-aineistoa vesistöistä ja kalakannoista, niin viranomais-, kuin kala- ja ympäristötutkimuksen ja kunnallisten ympäristötoimienkin saralta. Myös kansalliset tutkimuslaitokset, yliopistot ja oppilaitokset ovat suorittaneet tai olleet mukana aluetta käsittelevissä tutkimuksissa ja toiminnassa.

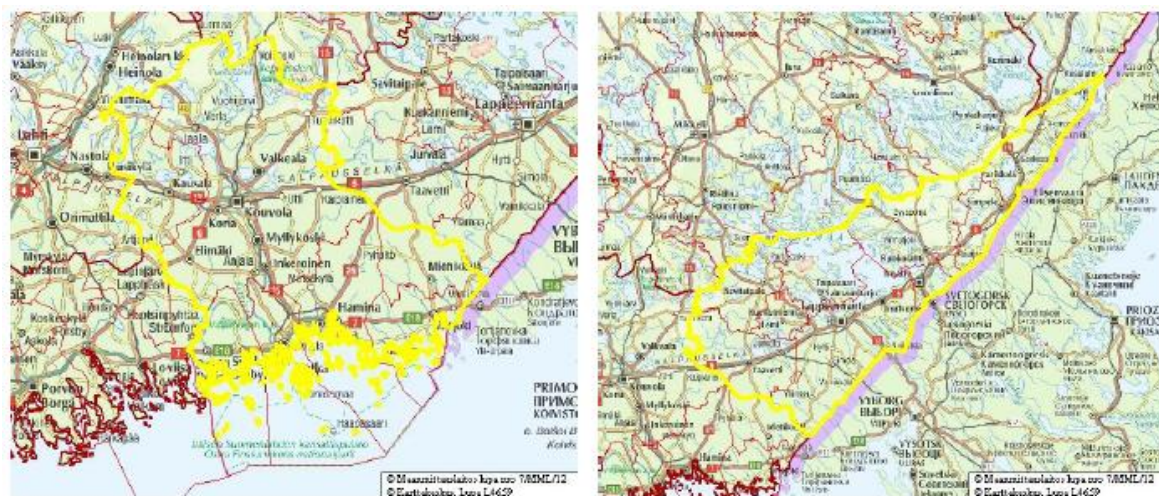
Alueen kalakannat ja varsinkin lohikalakannat ovat olleet jo pitkään hoidon, seurannan ja jatkuvan huomion kohteena sekä kehittämisen tarpeessa. Ihmistoiminnan ja ympäristökelijöiden vuoksi osat kaloista on luokiteltu jo äärimmäisen uhanalaisiksi. Kalakantoja on alueella ylläpidetty elinvoimaisina pääosin laitoskasvatuksen läpikäyneillä kalaistukkailla. Kalaistutuksien tuotto ja kalaistukkaiden laatu on viimevuosina heikentynyt, joka on pakottanut eri tahot miettimään keinoja tilanteen korjaamiseksi.

Viime vuosina on aloitettu kunnostamaan vesistöjä ja avaamaan vaellusesteitä, jotta kalojen luontainen elinkierto ja luontaiset kalakannat saataisiin palautettua niihin kohteisiin, joista ne ovat hävinneet tai voimakkaasti taantuneet. Myös heikentyneisiin kalakantoihin kohdistuvaan kalastukseen on pyritty löytämään keinoja, jotta kaloja riittäisi myös tuleville sukupolville. Nykyisin myös kalojen istutuksin kiinnitetään enemmän huomiota ja on aloitettu kokeilemaan uusia menetelmiä. Lohikalajien uudelleen kotiuttamiseen on menestyksellisesti kokeiltu eri puolilla Suomea kalojen mätirasiaistutuksia. Myös Kaakkois-Suomessa on tästä em. menetelmästä jo hyviä kokemuksia/tuloksia.

Hankkeen perusajatuksena on toimia eri tahoja yhdistävänä toimijana ja kalavesien omistajien yhteistyökumppanina ja apuna. Tehtävänä on saada kalakannat kohti kestävämpää, vahvempaa ja monimuotoisempaa pohjaa. Huomiota kiinnitetään vaellusesteiden poistoon, kunnostusten toteutukseen, elinalueiden kartoitukseen, kalaston seurannan järjestämiseen, yhtenäisiin kalastus-sääntöihin ja istutuksien järjestämiseen. Istutuksissa painotetaan ennen kaikkea uusia istutusmenetelmiä, kuten mäti- ja pienpoikasistutuksin suoritettavaa kalavesien hoitoa. Huomiota on kiinnitettävä eri tahojen tekemien istutuksien suunnitelmallisuuteen, jotka pohjautuvat ennen kaikkea tutkimuksiin perustuvaan tietoon.

2 HANKKEEN TOIMIALUE

Hankkeen toiminta-alueena toimivat Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan Kalatalouskeskusten toimintaympäristö Kaakkois-Suomessa. Hankealueeseen kuuluvat niin Vuoksen, kuin Kymijoen vesistöalueen vesistöjä. Alueella on useita Suomen- ja Viipurinlahteen laskevaa jokivesistöä. Lisäksi alueella on Salpausselän pohjoispuolen järvireittien vesistöjä sekä eteläinen Suur-Saimaa (kuva 1).

Kuva 1. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan toimialueen rajat.

3 HANKKEEN TOIMINTOJEN KUVAUKSET

3.1 Kartoitetaan ja tuotetaan tuoretta taustatietoa toiminta-alueen vesistöistä vesialueiden omistajille ja eri viranomais- ja yhteistyötahoille

Hankkeen projektiorganisaatioilla on laaja-alainen kokemus ja monipuolista asiantuntemusta hankealueen kalataloudesta. Asiantuntijatehtävät koostuvat alan järjestötoiminnasta, kalaveden hoidosta ja seurannasta, elinkeinokala – ja raputaloudesta ja edunvalvonnasta.

3.2 Viedään vesistöjen kunnostusasioita eteenpäin laajalla alueella

Hankkeeseen palkattava projektin vetäjä ottaa hankkeessa tehtäväkseen viedä vesistöjen kunnostusasioita eteenpäin koko Kaakkois-Suomessa yhteistyössä viranomaisten sekä alueen muiden alan toimijoiden kanssa. Keskeisenä toimenpiteenä on viedä eteenpäin ajatusta luontaisesti lisääntyvistä ja elinvoimaisista lohikalakannoista Kaakkois-Suomen virtavesissä.

Projektiorganisaatioiden hyvät ja valmiit kontaktit osakaskuntiin, osakkaisiin, kalastajiin, kalastusalueisiin, kuntiin, teollisuuteen, yrityksiin ja eri viranomaisiin takaavat hankkeelle hyvät edellytykset järjestelmälliseen toimintaan.

3.3 Toteutetaan kunnostuksia käytännössä

Lohikalajien lisääntymistä pyritään parantamaan kunnostuksilla, aina siellä missä siihen on parhaat edellytykset. Vesialueiden hoitoa ja kunnostuksia tehdään pitkälle paikallisten osakaskuntien, vesistöjä kuormittavien tahojen, yhdistysten, seurojen ja järjestöjen ja kylien talkooväen avustuksella.

Huomiota kiinnitetään myös vesien vedenlaatuun, mahdollisiin vedenlaadullisiin ongelmiin ja vedenlaatua parantaviin lisätoimenpiteisiin. Kunnostuksiin ei ryhdytä vesistöissä, joissa huono vedenlaatu voi kumota kunnostukseen laitettut panokset.

Kaikkien keskeisten tahojen mielipiteitä ja toiveita kuuntelemalla voidaan lopulta päästä kaikkia tyydyttävällä tavalla kiitettävään lopputulokseen.

3.4 Suoritetaan lohikalojen kotiutus- ja tuki-istutuksia mätirasioilla

Hankealueella suoritetaan kunnostettuihin tai hyviksi havaittuihin kohteisiin lohikalojen istutuksia mätirasia – menetelmän avulla. Mätirasiaistutus – menetelmällä pyritään kotiuttamaan aikojen saatossa menetettyjä tai taantuneita lohikalakantoja alueelle. Mäti-istutus – menetelmä on erittäin kustannustehokas ja helppo istutusmuoto. Lisäksi useana peräkkäisenä vuotena toistetulla työllä voidaan saada aikaiseksi tuloksia, joita laitospasvatuksen läpikäyneillä lohikalojen poikasistutuksilla ei koskaan ole saatu aikaiseksi. Mädistä kuoriutuvat poikaset ns. leimaantuvat kohdevesistöön ja ovat näin laitospasvatuksen läpikäyneitä lajitovereita huomattavasti vahvempia.

Mäti-istutus poikasten selviytymistä ensimmäisistä kriittisistä vuosista ja kuoriutumisprosentista voidaan tehdä johtopäätöksiä istutuspaikan tilasta/kunnostustarpeesta ja soveltuvuudesta lohikaloille vedenlaadun ja -lämpötilojen suhteen.

3.5 Huolehditaan kunnostuksien ja istutusten asianmukaisen seurannan järjestämisestä

Yhdessä eri tahojen kanssa suunnitellaan toimintamalli kunnostuksien ja istutuksien asianmukaisesta seurannasta ja sen järjestämisestä. Laaditaan suunnitelmia ja tehdään sopimuksia eri tahojen kesken ja sovitaan selkeästi, kuka tekee, milloin tekee, miksi tekee ja kuinka kauan tekee?

3.6 Haetaan vaelluskalojen liikkumisesta ja lisääntymisestä uutta tietoa

Hankealueen vaelluskalojen kutunoususta jokiin, nousun ajankohtaa ja mahdollisia kutuvaellusta haittaavista rakenteista tai vaelluskaloihin kohdistuvasta kalastuksesta haetaan uutta tietoa. Luonnonlisääntymistä pyritään todentamaan sähkökoekalastuksin. Näistä em. toimista sovitaan muiden toimijoiden kanssa, ettei tule ”päällekkäisyyksiä”.

3.7 Edistetään eri tahojen huomiota kohdealueen vesistöjen vedenlaatua ja vesiluonnon monimuotoisuutta koskeviin keskeisiin kysymyksiin

Hankkeen tuoman tiedon ja tiedottamisen seurauksena toivotaan uhanalaisten kalalajien ongelmiin vesistökohtaisia parannuksia Usein vesistöjen kuormitukseen, käyttöön ja hoitoon lukeutuu monia toimijoita ja intressejä. Siksi on tärkeä, että jokainen taho suhtautuu myönteisesti ja osallistuu jollain tavoin yhteisen päämäärän saavuttamiseksi ja toimenpiteitä tehdään koko valuma-alueella. Jokitalkkari – hankkeen aikana selvitetty ko. hankealuetta koskevat keskeiset kysymykset tulisi jatkossa huomioida uusittaessa eri kalastusalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmia.

3.8 Huolehditaan, että kalavesiä hoidetaan kestävän käytön periaatteiden mukaisesti

Huolehditaan kalojen luonnonlisääntymisestä ja kalojen sukukypsyyden saavuttamisesta. Rajaliikenteen kasvu asettaa jo nyt uhkan heikoille lohikalakannoille rajan läheisyydessä. Rajantakaisen kalastusmatkailun lisääntymisessä on myös mahdollisuuksia, joita tulee pystyä hyödyntämään eri puolilla Kaakkois-Suomea. Kalastuspainetta tuleekin alueella ohjata sinne, missä kalakannat kestävät sitä parhaiten.

4 VESISTÖKOHTAISET TOIMENPITEET

Vesistö- ja kalastusaluekohtaiset kohteet ja toimenpiteet on valittu yhteistyössä hanke tahojen kanssa ja selvitetty alustavasti prioriteetit ja ns. kärkikohteet. Listat kohteista muuttuvat ja ”elävät” hankkeen aikana, mutta listaus antaa jo hyvät suuntaviivat suunnitella vuosittaista toimintaohjelmaa ja työjärjestystä.

4.1 Summa- Vehka- ja Virojoen kalastusalue

Summajoki:

- Metsäkylän Sahakosken, Ruutilan ja Keisarinkosken kalatien edistäminen ja koskialueiden kalataloudelliset sekä täydennys kunnostusten edistäminen
- Kunnostusten edistäminen Sippolanjoen kunnostamattomissa koskissa (n. 5 koskea)
- Suurojan kunnostuksen edistäminen
- Enäjärven yläpuolisten alueiden kunnostusten edistäminen (n. 5 koskea)
- Nousukalaseurannan kehittäminen
- Sähkökoekalastukset, seuranta

Vehkajoki:

- Mustajoen haaran kunnostusten edistäminen (4-5 koskea)
- Kannusjärven haaran kunnostuksen edistäminen
- Ihamaanjärvi-Piutulanjärvi välisen alueen kunnostuksen edistäminen
- Merkjärven haaran kunnostuksen edistäminen
+ pienemmät purot/kartoitus/inventointi (vedenlaatu, kalasto, kunnostustarve)
- Nousukalaseurannan kehittäminen
- Sähkökoekalastukset, seuranta

Virojoki:

- Latva-alueiden koskien kunnostusten edistäminen (5 koskea)
- Ouniojoen kunnostusten edistäminen (3 koskea)
- Pitkäkosken yläpuolisten koskialueiden kunnostusten edistäminen (3 koskea)
+ pienemmät purot/kartoitus/inventointi (vedenlaatu, kalasto, kunnostustarve)
- Nousukalaseurannan kehittäminen
- sähkökoekalastukset, seuranta

4.2 Valkealan kalastusalue

- Täydennyskunnostusten edistäminen (10–15 koskea) Kannuskoski-Valkeala

- Mätirasiaistutukset (taimen, harjus)
- Purokunnostukset/kartoitukset/inventointi (vedenlaatu, kalasto, kunnostustarve)
- Sähkökalastukset

4.3 Kymijoen kalastusalue

- Tallus- ja Teutjoen kartoitus/kunnostussuunnitelma, kunnostuksen edistäminen ja vedenlaatu ja valuma-alueen nykytilan hahmottaminen
- Sorsajoen kartoitus/kunnostussuunnitelma ja kunnostuksen edistäminen purokunnostukset/kartoitukset + sivuhaarat (vedenlaatu, kalasto, kunnostustarve/-mahdollisuudet)
- Pienien kohteiden mätirasiaistutukset/-kokeet (taimen, harjus, lohi)
- Pienten kohteiden sähkökalastukset

4.4 Vuohijärven kalastusalue

- Voikosken täydennyskunnostustarve, kuten kutu- ja poikasalueiden kunnostuksen edistäminen ja alueen sähkökalastusseuranta
- Puolakankosken täydennyskunnostustarve, kuten kutu- ja poikasalue kunnostuksen edistäminen ja alueen sähkökalastusseuranta
- Sonnanjoen kutu- ja poikasalue kunnostuksen edistäminen ja alueen sähkökalastusseuranta
- Koukunjoki, inventointi, kunnostussuunnitelman ja kunnostuksen edistäminen
- Myllyjoen vesistö ja Vesalanjoki
+ pienemmät purot/kartoitus, kuten Rautjoki (Karijärven-Ruokojärven välissä) ja Korvenpäänjoki (Kalso, Vuohijärven eteläosa)
- Mäti-istutukset alueella (taimen/harjus)

4.5 Kaakonkulman kalastusalue

- Vaalimaanjoki, Mattilankosken yläpuolen kunnostusten edistäminen (10–15 koskea)
- Kirkko- ja Ihakselanjoen kunnostusten edistäminen (Urpalanjoki)
- Vilajoen kunnostusten edistäminen (n. 10 koskea)
- Tervajoen kunnostusten edistäminen (3 koskea)
- Kalton-/Santajoen Suomen puoli
- Soskuanjoki/Mustajoki kunnostusten edistäminen
- Vedenlaatu- ja kuormitusasiat
+ nousukalaseuranta, sähkökoekalastukset

4.6 Rautjärven kalastusalue

- Torsanjokialueen kunnostusten edistäminen
- Sarajoen kunnostusten edistäminen
- Helisevänjoen kunnostusten edistäminen
- Purokunnostukset/kartoitukset/inventointi (vedenlaatu, kalasto, kunnostustarve)
+ sähkökalastukset

4.7 Ruokolahden kalastusalue

- Virtumjoen kunnostusten edistäminen
- Purokunnostukset/kartoitukset/inventointi
+ sähkökoekalastus, mäti-istutukset

4.8 Kuolimon kalastusalue

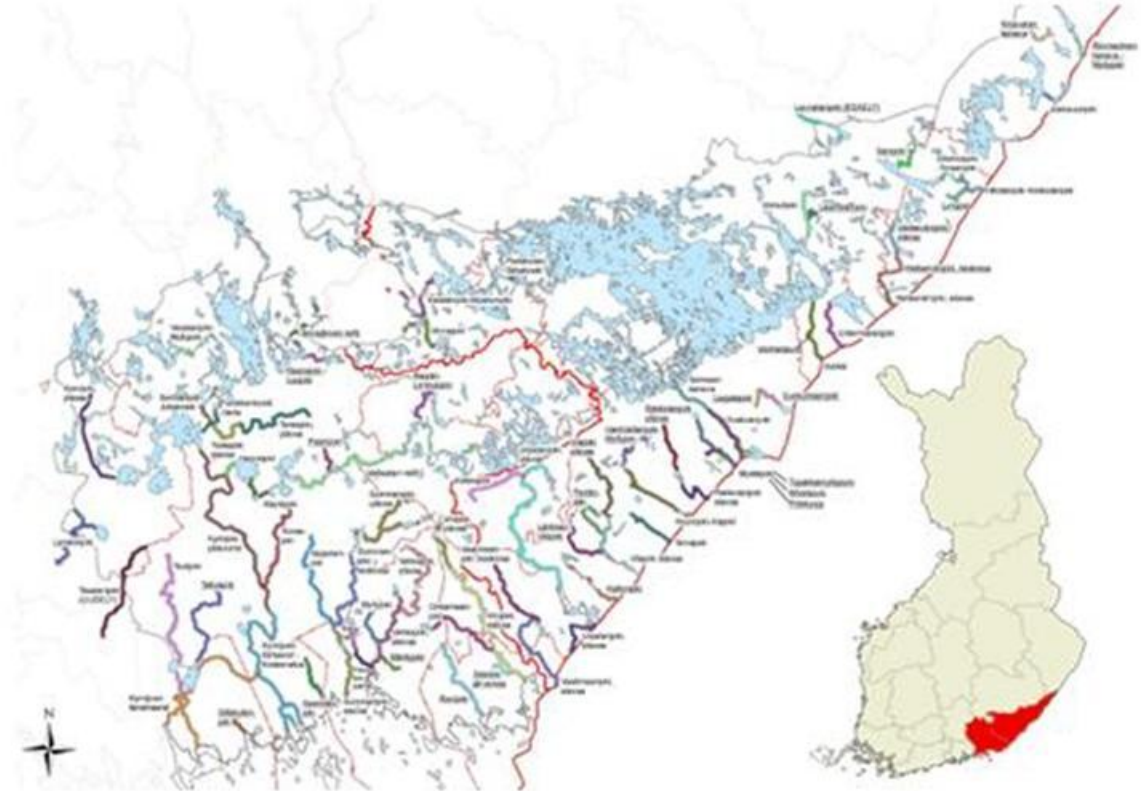
- Partakosken, Saunakosken, Ahvenkosken ja Siikakosken täydennyskunnostusten edistäminen
- Kärnäkosken kunnostusten edistäminen
- Sähkökoekalastus-seuranta
+ potentiaaliset pienemmät purot/kartoitus, mäti-istutukset

4.9 Suur-Saimaan kalastusalue

- Partakosken, Saunakosken, Ahvenkosken ja Siikakosken sekä Kärnäkosken täydennyskunnostusten edistäminen
- Sähkökoekalastus-seuranta
+ potentiaaliset pienemmät purot/kartoitus, mäti-istutukset

4.10 Kivijärven kalastusalue

- Huopaistenvirran kunnostusmahdollisuudet kutu- ja poikasalueeksi
- Taudinjoen Myllykosken kunnostusmahdollisuudet

Kuva 2. Jokitalkkari -hankkeen toimialue.

5 VUODEN 2014 KOHTEET

Jokitalkkari – hankkeen kohteet tullaan valitsemaan vuosittain erikseen ja silloisten resurssien ja tärkeysprioriteettien mukaan. Vuoden 2014 kohteet ja hankkeen aloitus on jaoteltu Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan osalta. Lisäksi työtehtävät on jaoteltu vuodenaikojen mukaan ja suunniteltu kalastusaluekohtaisesti aikataulutus vuodelle 2014. Seuraavan vuoden (2015) aikataulut ja kohteet valmistellaan 2014 lopulla.

5.1 Kymenlaakso

- Summanjoen lisäkunnostusten priorisointi (suunnitelmat, luvat), noususteiden poiston edistäminen, mahdollinen nousukalaseuranta
- Vehka- ja Virojoen lisäkunnostusten edistäminen, mahdollinen nousukalaseuranta
- Sorsanjoen kunnostus esimerkkikohteen valinta (suunnitelma ja luvat) ja mahdolliset mäti-istutuskohteet, lisäksi Tallus- ja Teutjoen kohteet
- Valkealan reitin koskialueiden täydennyskunnostusten ja noususteiden poiston edistäminen, sivupurot ja joet, mäti-istutukset
- Vuohijärven ka:n kohteiden nykytilanteen lisäkartoitukset, kunnostusten edistäminen ja mahdolliset mäti-istutuskohteet

5.2 Etelä-Karjala

- Torsanjoen vesistön (Torsanjoki, Sarajoki) taimenkohteiden kunnostusten edistäminen (luvat, suunnitelma) ja Hiitolanjoen lohien ylisiirtojen suunnittelu ja kalatietilanne
- Helisevänjoen kunnostustarve, esimerkkikohteen valinta (suunnitelma ja luvat) ja mahdolliset mäti-istutuskohteet
- Selvitetään Virmutjoen kunnostustarve, mahdollisen esimerkkikohteen valinta (suunnitelmat ja luvat) ja mahdolliset mäti-istutuskohteet
- Suokumaanjoen kunnostustarve, tehdään alustavia suunnitelmia ja toimenpiteitä
- Vilajoen kunnostuskohteen valinta (esim. Käpylänkoski), noususteiden poiston edistäminen, alustavia suunnitelmia on jo olemassa.
- Tehdään selvitys Välväylän (Kivijärven) kunnostuskohteista ja kunnostusten edistäminen, kuten suunnitelmat ja mahdolliset mäti-istutuskohteet
- Parta- ja Kärnäkosken täydennyskunnostusten edistäminen, sähkökalastukset
- Vaalimaanjoen sähkökoekalastus (ylä- ja alajuoksu), nousukalaseuranta ja kunnostusten ja soraistusten edistäminen
- Lisäksi jatkotyöt Urpalan- ja RIFCI – joilla, kuten seurannat

5.3 Vuoden 2014 aikataulukus

Taulukko 1. Työtehtävien jakautuminen vuodenaikojen mukaan.

työt	kevät	kesä	syksy	talvi
kunnostussuunnitelmat	X			X
kunnostusten luvat	X	X		X
mäti-istutukset	X			
kartoitukset		X	X	
kunnostukset		X	X	
kalaston seuranta			X	
kalojen nousu ja kutu			X	
vedenlaadun seuranta	X	X	X	X
kalastus järjestelyt	X			X

Taulukko 2. Vuoden 2014 työaikataulu.

Maalis						
Hankkeen toteutus	vko 10	vko 11	vko 12	vko 13	kalastusalue	
mäti-istutukset	X	X			1 ja 5	
kunnostussuunnitelmat			X	X	2,9 ja 10	
Huhti						
Hankkeen toteutus	vko 14	vko 15	vko 16	vko 17	vko 18	kalastusalue
noususteiden poiston edistäminen	X		X			2 ja 5
kunnostusten luvat		X		X		2,9 ja 10
tulvatilanteen ja vedenlaadun seuranta					X	kaikki
kokoukset	X	X	X	X	X	kaikki?
Touko						
Hankkeen toteutus	vko 19	vko 20	vko 21	vko 22	kalastusalue	
tulva-ajan maastokartoitukset	X	X			2,3,5,6,7	
noususteiden poiston edistäminen			X		1,2,4,5	
kunnostussuunnitelmat			X		9 ja 19	
mäti-istutusten raportointi				X	1 ja 5	
Kesä						
Hankkeen toteutus	vko 23	vko 24	vko 25	vko 26	kalastusalue	
kunnostusten luvat	X			X	1,2,3,5, 9 ja 10	
kartoitukset		X	X		3,5 ja 8	
kunnostussuunnitelmat				X	1,2,5 ja 3	
Heinä						
Hankkeen toteutus	vko 27	vko 28	vko 29	vko 30	vko 31	kalastusalue
kunnostukset	X	X	X	X	X	1,2,5 ja 3
kartoitukset		X		X		4,6 ja 7
kunnostussuunnitelmat	X		X			4,6,7,8
Elo						
Hankkeen toteutus	vko 32	vko 33	vko 34	vko 35	kalastusalue	
kunnostukset	X			X	4,5	
noususteiden poiston edistäminen		X			2,5	
kalaston seuranta			X	X	1,2,3,9,10	
Syys						
Hankkeen toteutus	vko 36	vko 37	vko 38	vko 39	vko 40	kalastusalue
kalaston seuranta				X		4,5,6,7,8
raportointi	X	X				kaikki
kalojen nousu ja kutu					X	2,5,8,9,10
Loka-Marras						
Hankkeen toteutus	vko 41	vko 42	vko 43	vko 44	vko 45	kalastusalue
kalojen nousu ja kutu	X	X	X	X		2,5,8,9,10
noususteiden poiston edistäminen				X	X	1,2,4,5
yhteenveto 2014/kokoukset						kaikki
Kalastusalue	nro					
Valkealan ka.	1					
Summa-Vehka-Virojoki ka.	2					
Kymijoen ka.	3					
Vuohijärven ka.	4					
Kaakonkulma ka.	5					
Rautjärven ka.	6					
Ruokolahden ka.	7					
Kivijärven ka.	8					
Suur-Saimaan ka.	9					
Kuolimon ka.	10					

6 PROJEKTIORGANISAATIO

Projektin hallinto ja vastuullinen vetäjä on Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus ry, yhdessä Kymenlaakson Kalatalouskeskuksen kanssa. Hankkeelle palkataan projektikoordinaattori, joka huolehtii hankkeen etenemisestä hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen aikana pyritään palkkaamaan myös kausiapulainen/-apulaisia, mikäli katsotaan hankkeen etenemisen vuoksi välttämättömäksi. Lisäksi projektiorganisaatiot hyödyntävät muiden alueella toimivien tahojen tietotaitoa ja osaamista, sekä resurssien mukaan tilaavat lisäpalveluja ja selvityksiä.

7 RAHOITUS

Hankkeen vuosibudjetti on aluksi noin 50–60 000 euroa (€). Rahoitusta kerätään ja kasataan useista eri lähteistä. Keskeisimpiä rahoittajia tulevat olemaan Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kalastusalueet sekä säätiöt ja muu yksityinen rahoitus sekä vastikkeetta tehtävä työ (talkootyö). Lisäksi kuntia ja kaupunkeja pyritään samaan mukaan tai maakuntaliitot?

7.1 Henkilöstö ja hallinto

Suurin yksittäinen kuluerä on hankkeelle palkattavan henkilön palkka ja pakolliset sotu – ja vakuutusmaksut. Myös henkilöstön välttämättömät kotimaan matkakustannukset on huomioitava yhtenä suurena kulueränä. Kalatalouskeskusten hallinto, toimistokustannukset ja muut yleiskustannukset ovat seuraavaksi suurin kuluerä. Lisäksi toimi- ja varastotilat, hankinnat ja tarvikkeet sekä mahdolliset ostopalvelut tekevät loput hankkeen budjetoiduista vuosimenoista.

7.2 Kunnostukset

Kalataloudellisia kunnostuksia pyritään ensisijaisesti rahoittamaan valtion kalataloudellisista kunnostusmäärärahoista aina ennakkoon tehtyyn suunnitelmaan perustuen ja vuosittain erikseen. Myös vesistökohtaisia kalatalousmaksuja voivat kalastusalueet hakea erikseen laadittujen suunnitelmien mukaan. Kunnostuksissa tarvittava kivimateriaali on suhteellisen edullista (10–20 €/m³), mutta pitkät kuljetusmatkat ja hankalat maasto-olosuhteet voivat nostaa kustannuksia.

7.3 Mäti-istutukset

Kalataloudellisissa merkintätutkimuksissa ja lohikalojen siirtoistutuksissa ja muissa kalakantoja koskevissa lisäselvityksissä käytetään esim. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen osaamista ja organisaatiota apuna. Mäti-istutuksia pyritään hoitamaan osakaskuntien ja kalastusalueiden kalavesien hoitoon varatuilla varoilla ja kalatalousmaksuilla. Mäti-istutus on kuitenkin erittäin kustannustehokas istutusmuoto. Esimerkiksi litra taimenen ja lohen mätiä maksaa noin 400 euroa, jolla vesistöön saadaan kuoriutumaan ja leimaantumaa 5000–8000 luonnonpoikasiksi verrattavissa olevaa poikasta

7.4 Seurannan järjestäminen

Seurantaa järjestetään ja toteutetaan viranomaisten ja kalastusalueiden laatimien suunnitelmien mukaisesti eri kohdevesistöissä. Seurannan avulla pyritään tuomaan uutta tietoa vesialueen omistajille ja viranomaisille kalavesien hoidon päätöksenteon tueksi. Keskeisenä teemana on tuoda tietoa kunnostusten onnistumisesta ja mahdollisista ongelmista kohdevesistöissä. Seurannat pyritään järjestämään ja ohjaamaan osaksi vesistökohtaisia ja paikallisiksi määrättyjä velvoiteseuranta – ohjelmia, joita yleensä hoitavat paikalliset vesiensuojeluyhdistykset yms.

7.5 Lohikaloihin liittyvät lisäselvitykset

Erillisiä lisäselvityksiä (lohikaloihin liittyen) tehdään mm. viranomaisten päätöksenteon tueksi ja kalastusalueille vesialueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmia varten. Tällaisia toimia voivat olla esim. nousukalaseurannat, kalateiden toimivuuden ja sijoittaminen, kudun tarkkailu ja mäti-istutuskokeet jne.

7.6 Tiedotus ja raportointi

Hyvä ja avoin julkisuus ja tiedottaminen sekä vahva yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat välttämättömiä hankkeen tehokkaan etenemisen kannalta. Hankkeen tiedotuksessa keskeisimpänä ovat hankkeessa mukana olevat tahot, kuten rahoittajat. Vesialueen omistajia informoidaan vuosittain kalastusalueiden kokouksissa. Hankkeen avoimella tiedottamisella pyritään hankkeesta tekemään koko Kaakon yhteinen lohikalahanke, korostamatta itse hanketta vaan hankkeen toimintoja, yhteistyötahoja ja rahoittajia.

Hankkeen raportointi suunnataan hankkeen henkilöstölle, vesialueen omistajille, rahoittajille ja yhteistyötahoille aina kulloisenkin tarpeen mukaan. Raportointien sisältö käsittää mm. hankkeen toimintaa, edistymistä, taloutta, toimintaa, rahoitusta ja seurantaa liittyviä asioita. Raportointi ja tiedottaminen tapahtuvat pääsääntöisesti, lehdistön, kirjeiden, kokoustiedotteiden, sähköpostin ja internetin välityksellä.

7.7 Yhteenvedo hankkeen kustannuksista sekä rahoitus-suunnitelma

Taulukkoon on koottu arvio eri työtehtävistä koostuvien osuudet hankkeen kokonaisuudesta (taulukko 3). Rahoitus-suunnitelma on hankkeen perusta ja sen ”puitteissa” ja mukaan toimitaan (taulukko 4).

Taulukko 3. Arvio hankkeen rahoituksen jakautumisesta eri työtehtävien kesken.

tehtävät:			% -osuus
Kartoitukset ja kunnostukset			20
Seurannan järjestäminen			20
Lohikaloihin liittyvät lisäselvitykset			20
Mäti-istutukset			5
Kalastuksen valvonta, neuvonta ja ohjaus			20
Tiedotus ja raportointi			5
Hallinto			10
			100

Taulukko 4. Rahoitus-suunnitelma (luonnos) 2014

RAHOITUSSUUNNITELMA JA KUSTANNUSARVIO 2014 HUOM! LUONNOS				
TULOT	€/kk	kk	% osuus	ARVIO
Rahoittajat:				
Kaakkois-Suomen ELY-keskus:				
kunnostusvarat	1000	10	17,6	10000
kalatalousmaksut	1555	10	27,4	15550
Kunnat/Kaupungit: ???				
Maakuntaliitot: ???				
Kalastusalueet:				
Summa-, Vehka-, Virojoki ka.	375	10	6,6	3750
Valkealan ka.	250	10	4,4	2500
Kymijoen ka.	125	10	2,2	1250
Vuohijärven ka.	250	10	4,4	2500
Kaakonkulman ka.	500	10	8,8	5000
Rautjärven ka.	70	10	1,2	700
Ruokolahden ka.	125	10	2,2	1250
Kuolimon ka.	188	10	3,3	1875
Suur-Saimaan ka.	188	10	3,3	1875
Säätiöt: Esimerkkejä				
Tuulilaisen Säätiö	500	10	8,8	5000
Urpalanjokialue Lohijoeksi ry	55	10	1,0	550
Muut (sponsorit):			8,8	5000
TUOTOT YHTEENSÄ			100,0	56800
MENOT				
palkkauskulut ja palkkiot:				
henkilöstö palkkauskulut (projektikoordinaattori)	3560	10	62,9	35600
työntekijän Sos turva ja Tyel -maksut + muut vakuutukset	680	10	12,0	6800
hallinto (mm. kirjanpito)	563	10	9,9	5625
yhteensä:	4803		84,8	48025
ostopalvelut:				
vuokrat:				
muut toimi- ja varastotilat	88	10	1,6	880
kotimaan matkakulut:				
kotimaan matkakustannukset (kilometrikorvaukset)	550	10	9,7	5500
kotimaan matkakustannukset (päivärahat)	102	10	2,1	1200
muut kustannukset:				
hankinnat ja tarvikkeet	50	10	0,9	500
yleiskustannukset:				
toimistotarvikkeet, postitus, nettisivut, palaveri kahvitus	50	10	0,9	500
KULUT YHTEENSÄ			100,0	56605
TILIKAUDEN ALI/YLIJÄÄMÄ				195

8 HANKKEEN TAVOITTEIDEN SEURANNAN JÄRJESTÄMINEN

Hanketta varten nimetty seurantaryhmä valvoo tavoitteiden ja hankkeen toteutuksesta. Seurantaryhmään on koetettu saada ns. ydinjoukko alan ammattilaisia. Tarvittaessa käytetään muita ulkopuolisia asiantuntijoita kokouksia täydentämään. Kokoonpanoa täydennetään tapauskohtaisesti ja vain tarvittaessa.

Ohjaus-/työryhmään on pyritty kokoamaan laaja-alainen joukko hankkeessa mukana olevia keskeisiä toimijoita ja rahoittajia, kuten mm.:

- ✓ Kaakkois-Suomen ELY-keskus
- ✓ Kalastusalueet
- ✓ Säätiöt
- ✓ Kalatalouskeskuksien edustaja
- ✓ Vesiensuojeluyhdistykset
- ✓ Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos